

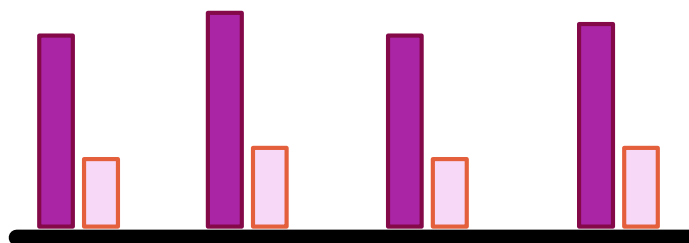
Den menneskelige udvikling

Udviklingsprofil

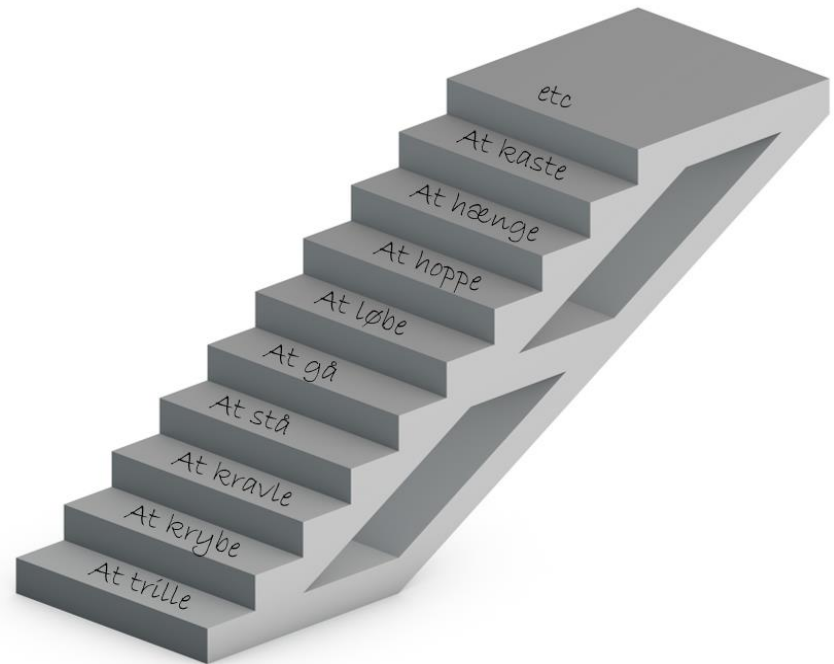
Den almindelige udvikling

Forsinket – men almindelig udvikling

Forskellige færdigheder

- ▶ Nyfødt: imitation
- ▶ 1 år: fælles opmærksomhed-turtagning
- ▶ 2 år: tegn på empati
- ▶ 3 år: forestillingsevne - TOM
- ▶ 7-12 år: Empatisk tænkning

Sensoriske udfordringer

- ▶ Mennesker med kognitiv funktionsnedsættelse kan blive stressede alene fordi udvikling og integration af deres sanseapparat kan være anderledes
- ▶ Dette gælder for alle sansemodaliteter: syn, hørelse, lugtesans, smagssans, sansning/fornemmelse for tid og sted og sansning af temperaturer
- ▶ Sansemæssige udfordringer er svære at opdage og derfor kan individet bliver udsat for stressende situationer uden vores viden eller uden at vi er opmærksomme på det
- ▶ Når en intellektuel funktionsnedsættelse er væsentlig bør sansemæssige udfordringer afdækkes/udredes

3 hovedbegreber

- ▶ **Eksekutive funktioner**
- ▶ **Central coherens**
- ▶ **Theory of Mind eller
mentaliserings**

Eksekutive funktioner

De senest udviklede dele i hjernen

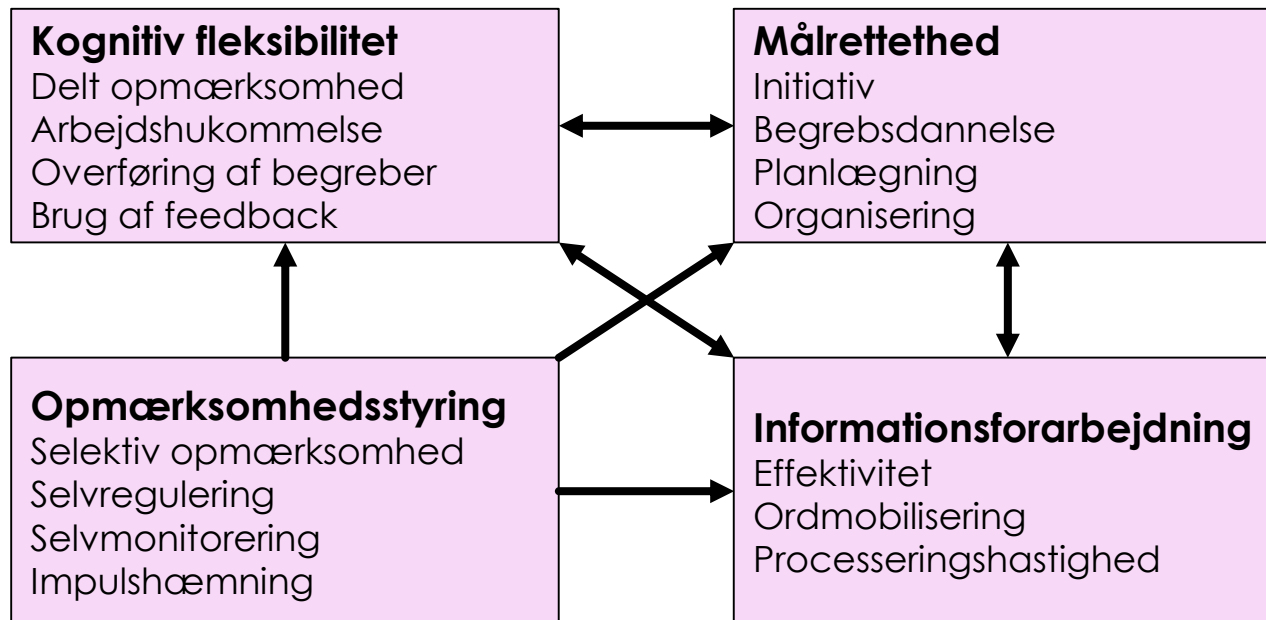
MEN OGSÅ

De dele der kræver mest energi at udvikle for hjernen

Medfødte eller senere erhvervede hjerneskader

- ▶ **Når der er medfødte hjerneskader udvikles de eksekutive funktioner begrænset**
- ▶ **Eksekutiv dysfunktion ses i relation til de fleste udviklingsforstyrrelser/funktionsnedsættelser, syndromer, hjernetraumer, forfaldssygdomme og i forbindelse med situationer af chok eller langvarig stress**

Elementerne – et overblik

Kilde: Fleischer & From (2015)
Eksekutive funktioner hos børn og unge
Dansk Psykologisk Forlag

EF - opsummeret

Kontrol med:

- Idéer
- Impulser og
- Frustrationer
- OG: vores evne til at huske, hvad der skete sidst –

*At kunne klare nuets
udfordringer og
anvende vores erfaringer*

WCC – weak central coherence –

svag central coherens

- ▶ **Central coherence** refererer til en bearbejdning af information, hvor individet observerer og er bevidst om helheden og sammenhængen hvori en given information/hændelse finder sted
- ▶ *Dette kalder vi en top-down proces*

- ▶ **Svag Central Coherence** refererer til en bearbejdning af information hvor detaljerne dominerer over helheden og konteksten – og dermed også forståelsen af detaljernes betydning ind i helheden.
- ▶ *Dette kalder vi en bottom – up proces*

WCC – weak central coherence –

svag central coherens

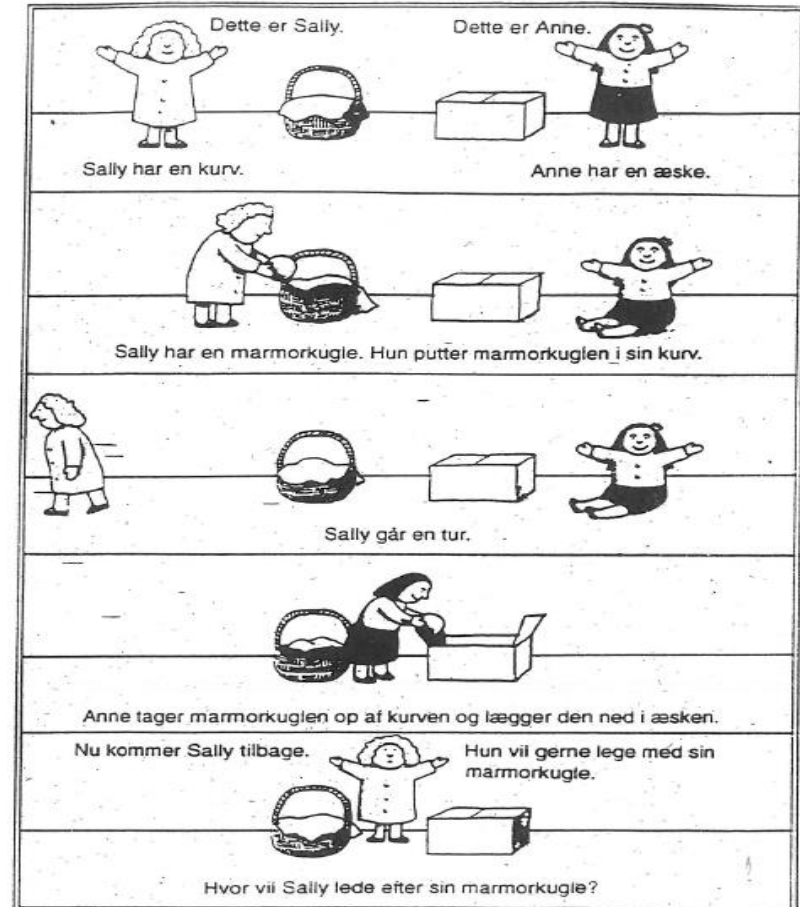
- ▶ **At være i stand til at se sammenhængen i de enkelte situationer og i sit liv er altafgørende for opfattelsen af mening og sætter individet i stand til at handle i forhold til eksempelvis nødvendige ændringer.**
- ▶ **At være i stand til at se sammenhænge og relationer gør det muligt at sikre begribelighed og forudsigelighed**
- ▶ **At være i stand til at se sammenhænge gør det muligt at være ansvarlig og aktiv i sit eget liv.**

Mentalisering - Theory of Mind

Evnen til at skabe idéer/tanker om sig selv og andre hvad angår andres og egne:

- Tanker
- Følelser
- Intentioner
- Perceptioner
- Mentale tilstande

At kunne forstå, at de handlinger som vi selv eller andre udfører har udspring i ovenstående

-
- ▶ **Børn med funktionsnedsettelse bliver lettere belastede og stressede end andre**
 - ▶ **Det enkelte barns evner/forudsætninger er unikt sammensatte og det giver et individuelt resultat**